

føre langt dårligere gyteforhold enn før. Esna, som tidligere utvilsomt var den viktigste gyteelv, vil helt miste sin betydning. Det blir derfor nødvendig hvert år å slippe ut yngel, samtidig som en prøver å få tilvent en større kontingent av auren i Essandsjøen til å søke opp i tilløpselvene for å gyte. Også for røyras vedkommende kan det bli spørsmål om lignende forholdsregler, men jeg kan av hensyn til plassen ikke gå nærmere i detalj her.

Det er et uomtvistelig faktum at Essandsjøen hittil har vært et av våre flotteste fiskevatn for aure og røyr, med stor fisk av fremragende kvalitet. Det ville være stor synd om en naturherlighet som denne skulle bli ødelagt. Reguleringen er selvsagt ikke å komme forbi, men like selvsagt bør det være at alt som med rimelighet kan gjøres for å forebygge eller minske eventuelle skadelige virkninger på fiskebestanden, også bør gjøres. Reguleringens virkninger viser seg ikke fullt ut med en gang. En bør derfor holde muligheter åpne for regelmessige undersøkelser de første årene framover, slik at utviklingen kan følges og de foranstaltninger tilrådes som måtte vise seg nødvendig.

Erling Sivertsen

Nedalen - våre guttedagers paradis

Tilegnet Kari Aune

Av Wilhelm Meinhardt

Vi har nettopp vendt ryggen til Vekterstua, — stedet hvor den siste solide underføring legges og den siste alvorlige gransking av bagasjen foretas før vi tar fatt på turen til Nedalshytta.

Vektarstua, øverst i dalføret som hører Tydalen til, ligger ved østre enden av Stugusjøen.

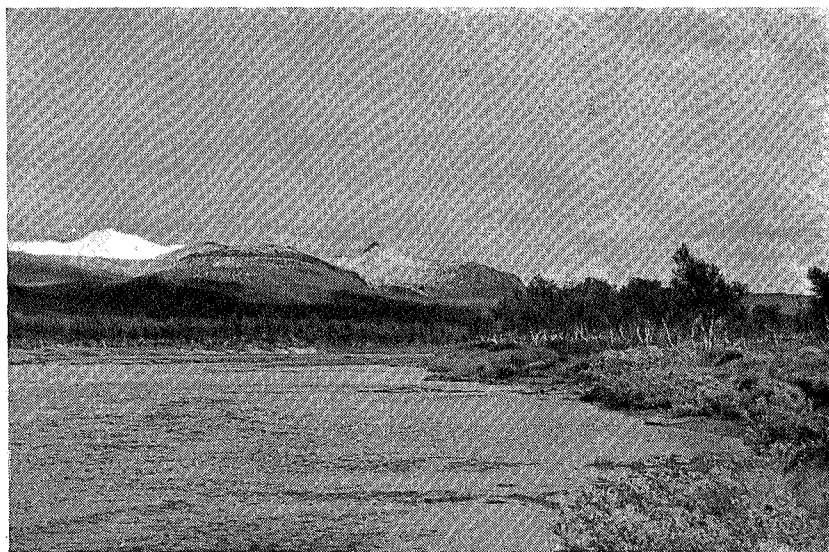
Vi legger i vei oppover den gamle, kjente stien langs vardingene. Jaggu er det bratt ja, kneikene er dryge og varme, skjortblautvarme. Vi går. Humøret er på toppen, selv om pargasen er tung. Det er så rart med det, når en skal tilbringe en høyst fortjent og velsignet ferie på fjellet, så blir det snart noen kilo på ryggen. Vi skal jo delvis være henvist til å leve av det vi selv kan lure ut av elv og vatn. Og noe ekstra skal vi også ha med av forskjellig slag.

Vi er oppe, og vidda åpner seg for oss. En pust i bakken smaker. Dypt under oss har vi Stugusjøen.

På Spaklarslivollen tar vi en fortjent kvil og en røyk. Vi ligger på ryggen og nyter alt, hele livet og snadderøyken, der den stiger opp mot det blå. Hvert skritt bringer oss gudskjelov lenger bort fra en larmende by inn mot den stille og helsebringende vidda i Syltraktene.

Geita og Geitbekken er vel passert, vi er på snaufjellet. Et stykke til, og vi kan slenge sekkene av oss igjen, akkurat der på brinken der den heller nedover til Nea, til vårt paradis for feriens dager.

Nå har vi et flott panorama rundt oss. Rett fram i øst Sylene, i sørøst Helags, rett i sør Skardøra, i vest øverste fjellene i Tydalen, i nordvest Øyfjellet, i nord Essandsjøen som et glitrende speil, og vi kan følge Neas og Esnas mange buktninger til der de løper sam-

Nea og Sylene

Fot. W. Meinhardt

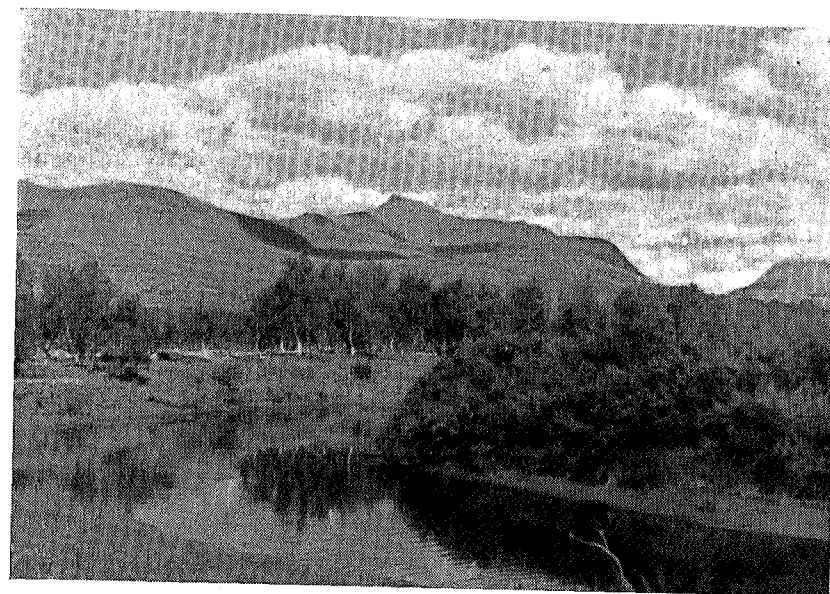
men, i nordøst Kluken og Blåhammaren. Hvilke navn, kjære og kjente for alle syltravere! Alle har sin historie, og alle rommer de en uendelighet av minner for oss.

I dag er det tindrende sol med svak luftning fra øst, som lover fortsatt godvær. Vi ser ut over det hele som vi nå en stakket tid skal kalle for vårt, våre fjell og vårt rike. Og vi er rike som kan få ånde i en slik luft borte fra byens kvelende, knugende grå. Lykkelige fjellets sønn og de av oss som fjellet har bergtatt.

Øyet ser stort omkring. Plutselig fanger det noe der nede ved en av Neas butkninger. En rød vimpel med to kvite T.T., et torvtekt tak — Nedalshytta — målet. Den siste biten av veien ser lett og grei ut.

Nedstigningen går lett og fort, vi sabber gjennom de siste blautmyrdragene før vi dukker inn i fjellbjørkskogen langs med Nea. Siste biten er ikke så grei likevel, lengre og blautere enn tenkt. Det så da så kort og lett ut der oppe fra fjellkammen.

Sekkene virker dobbelt så tunge, og stien går i en krok hit og en

Storsola fra Nedalen

Fot. Hroar Piene

dit. Men vi vet hva som venter oss når marsjen er til ende, så vi flyter avgårde i jevne, lange steg. Bjørka med fjøla «Til Vadet», «Til Færgestedet» er passert.

Ved første buktningen av elva setter vi farten opp, for snart er vi ved båtstøa. Spenningen stiger, hvorfor? Jo, det hender at make-lige turister gjør andre det peket når de ror over, at de «glemmer» at det skal være en båt på begge sider av elva. Og et bad i den anledning er vel og bra, men bad skal nå helst foretas frivillig da, og ikke tvungent som i slike tilfelle.

Heldigvis, det er i orden. Vi setter over, og jamen kommer ikke kyrne og geitene heim fra beitet samtidig som vi er klare til å rusle den siste, så innerlig kjente, veistubben opp til hytta.

Vi slenger sekkene ned på trammen, endelig. Goddag, goddag og takk for sist, gammelkjente er vi alle sammen. Et helt år ligger imellom siden vi såes sist. «Dere kommer i år også ja, vi tenkte nok det ble slik.»

Nå er det slik at Nedalen drar og lokker, og vi følger kallet. År etter år har vi ruslet omkring her oppe.

Etter en avrivning og skifting sitter vi benket rundt bordet. Det er utrolig hva vi legger i oss. Vi takker for mat, og slenger tilfredse inn i peisestua. Et par timer senere kryper vi til køys i de store, lange og rommelige køyene, — de herligste køyer vi vet av å kvile ut i etter en forfriskende dag.

Dagene går. Vi er på elva eller i sjøene fra tidlig om morgenen til seint på kveld. Kjente steder sa du? Å ja, det er ikke fritt!

Der i det strømsjiktet i fjor, du husker vel den gullglinsende

Sluttkampen

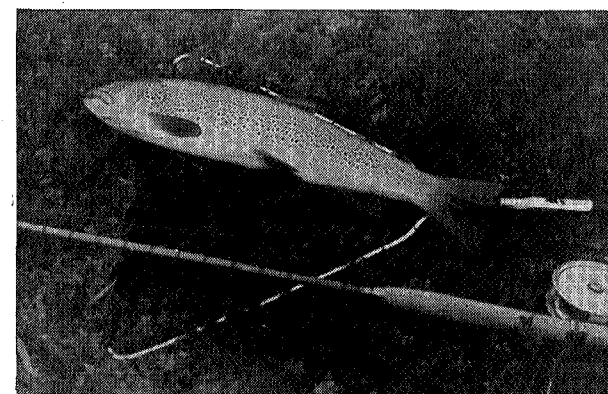
buken som vendte seg, den vrei seg nå av da, det beistet. Ja, men det var en diger lurk også da, en riktig «Kingfish». Det ble en kort, tung kamp, og den vant den gangen. Jeg lurer stygt på om det står en kingfish der i år også. Kan hende. Bare været og elva er lagelig så tar den vel.

Vi drar fra høl til høl. Flua er i stadig aksjon. Der ute ved steinen i nerkanten av hølen er det en brei rygg oppe. Den skal tas. Et kast, — skyter tøm, og enda ett, — tørrflua tar vatnet, lett, like ovenfor vaket. Den slår etter, er så vidt borti, men det blir feilslag allikevel. Flua blir dradd under.

Forsiktig opp med den, ikke uro fisken nå. Løstømmen hankes opp, en liten nervepirrende kvil, og så noen blindkast så flua blir

tørr nok. Nei, heldigvis der er den oppe igjen. Skyter mer og mer tøm, og nå daler flua flott like i overkant av plassen. Et kvelv, og den sitter. Fast fisk! Kampen er i gang. Den drar tungt, en bra rugg etter draget å dømme. Striden går kvassere, stanga står i bue. Spent som en streng skjærer tømmen vatnet med vislende lyd høyt oppe i diskanten. Den gir seg om litt, kaster seg noen ganger under stor spenning. Vil holdet ryke? Det blir bittert hvis den går. Nei, der bare baler den og viser buken opp. Jeg presser den hardere, og motvillig følger den med. Snart er den klar for håven.

Det var en flott fisk, kort og rund, smellende feit. Et par slag

En praktkar

i hodet, det sitrer svakt i den muskuløse kroppen, som skinner i sølv og gull. Vekten viser 5 merker. Det er en bra rugg.

Middagen og moltene er vel innenfor. Vi ligger på bakken og glør dovent inn i det store uendelige blå. Røyken stiger i spiraler mot den høye himmelen. En musvåk henger der oppe på strake vinger. Vi er liksom ett med bjørkeriset, terrenget og de kompakte fjellmassiver i en lett disig blå tone.

Naturen har tatt oss i famn, bare trygghet og fred kviler over alt og alle. En gjesper dovent, reiser seg litt, lar blikket gli søkende opp og ned langs elva. Det faller noen spredte ord nå og da, og korte svar. Tiden står stille. — — Et par traner kommer baskende

Bjørk i Nedal

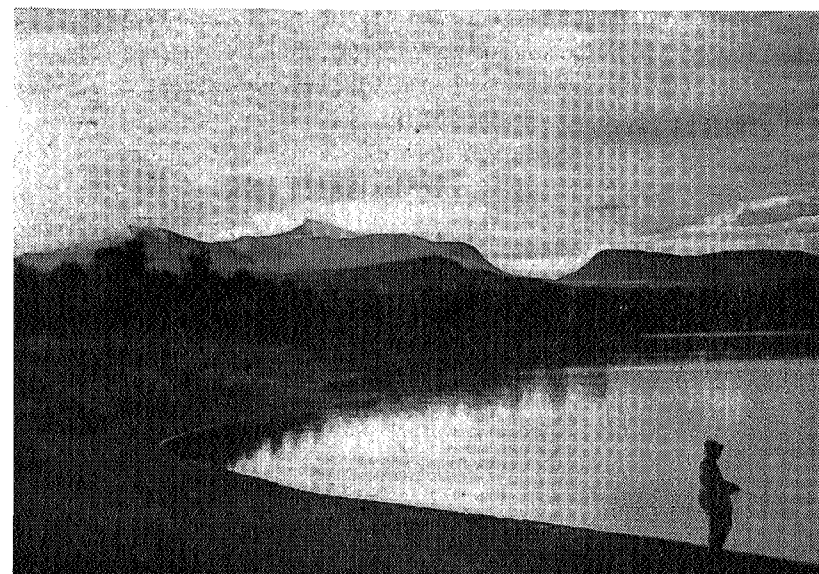
Fot. Hroar Piene

gjennom lufta. De setter i med sine skrik, egenartede og metalliske. De hører fjellet og myrene til, og øker den trolske stemningen vi er i. — —

Mot toppen av Storsola arbeider vi oss i jevnt tempo. I dag skal vi ha et lite rundskue. Denne skeive, litt utoverhengende toppen har dradd oss lenge, og nå er vi snart ved målet.

Sekkene har vi forlengst satt igjen ved foten av fjellet, et par øl ligger til avkjøling i en iskald bekk som kommer ingensteds fra, bare ut av fjellet.

Første hufsen er passert, og jamen dukker det ikke opp en liten snøbre foran oss. En snøballkamp er i vente. Men se, en flokk reinsdyr har søkt sin tilflukt der oppe mot insektplagen. De ligger spredt rundt på snøflaten. Varsimla har i ett nå merket oss, gir signalet, og alle er i fullt firsprang bortover breen. Lett, med fjærende steg og hodene høyt løftet, flyter de avgårde, — de siste bare på noen skritt avstand.

Lengslenes mål

Fot. W. Meinhardt

De siste meterne er tunge, og vi går på linje. For rett som det er løsner noen stein og ruller nedover i bra fart.

Vel oppe. På med skjorta og anorakken og fram med kikkerten. Sylene ser på denne korte avstanden mye mer forrevne ut. Svelget mellom Sylen og Storsola er dypt, stupet går ende ned på begge sider. Dypt der nede ligger et par små tjønn, isen har nettopp gått, for flakene ligger spredt utover, enda vi er i midten av august. Det buldrer alt i ett der borte av stadige steinskred. Nei, Sylene stenger mye av utsikten den veien. Vi skimter i nord Verdals- og Meråkerfjella, til høyre en del i nordost er det visst Åreskutans topp som stikker seg fram sammen med Snasastötarna. Vestover ser vi Øyfjellet, Ruten og Fongen. Men der i sørvest, er det mulig? Kikkerten fram, det må visst være toppen av Snøhetta vi skimter. Sørover har vi Skardøra, Viglen, Storskarven og Sølen. Det er et praktfullt syn fra en slik plass å se utover vårt land og en god del av broder Sveriges.

Selv her oppe i vel 1700 meters høyde er floraen representert. Reinblommen livberger seg der, T.T.s symbol og merke. Langflat karer den seg fast mellom steinene. Det er underlig at noe i det hele tatt kan vokse på et slikt luftig sted.

Vi tar fatt på nedstigningen. Det går fort, vi sklir lange stykker av veien. Vi finner rasteplassen med sekkene og kviler. Det lir mot kveld, og vi går heim til hytta.

Det er en egen stemning over alle på hytta. Det er liksom alle der blir en eneste stor og hyggelig familie.

Det skiftes, kroppen liksom kroer seg i tørt, rent tøy. Og midt dagen står dampende på bordet. Vi prater om løst og fast, ettersom emnene faller seg, diskuterer et og annet vedrørende fisket. Og alle er i strålende humør over hva dagen har brakt oss av utbytte, opplevelser og tanker. Rettene går unna sammen med det faste antall bayer, som nå er innordnet vår tradisjon.

Vi rusler bedagelig inn til peisestua, slenger oss ned i stolene ilden blusser opp borte i grua, et nytt vedfange er kastet på. Vi strekker tærne langt ut, og kviler føttene på gruekanten. Varmen brer seg i rommet, det tar til å prikke under fotsålene av strålevarme og velvære. Kaffen nytes sammen med snadda, og praten går livlig etter hvert som minnene dukker fram. Hvorfra? Fra over alt.

Det eventyragtige mellomlyset som flammenes dans i grua skaper, flakker rundt i stua, — skaper skygger og stemninger i rommet og trolsk halvmørke i krokene.

Menneskesinnet dempes, alle tenker ut fra seg selv, sitt eget jeg. Følelsen blir som oftest enstavelsesord, men alt blir sagt allikevel.

Vi har tatt oss en kald svak en. Den gyne drikken med seltersen står og synger i glasset. Det er stilt mellom oss. Vi tar av og til en slurk, holder ilden ved like, og tiden er vår egen.

Kveldsmørket kviler over alt. Elvesusen kommer sterkere inn på oss. Vindtrekket bærer den inn der vi sitter, denne søvndyssende mumlingen fra elva. Den stiger litt, synker så, stadig det samme omkvedet. Naturen går til ro, og Nea synger vuggesangen.

Vi går til køys og strekker oss som bare gutter kan strekke seg etter en vel tilbrakt dag. Talglyset står i staken, flammen svaier

litt i luftningen som står inn gjennom vinduet. Myggens hissige summing høres utenfor nettet.

Lyset blåses ut. En ser ut for siste gang. Fløyelsbløt, svartblå himmel kvelver seg over oss, hytta og landet. En bjørk her og der grenser av som noe enda svartere mot stjernevrimmelen der oppe. Langt bak skimter en noe enda svartere, fjellet. Senere på natta vil en tynn månesigd rulle over toppen av Storsylen.

Alt er blitt så stille, bare elva vugger stille den siste i søvn.

Vi har opplevd det store forunderlige, naturens evne til å bergta en. Vi har opplevd Nedalen, kjenner deg og ditt. Vi er dine.

Wilhelm Meinhardt